

## МЕТОДИКА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ З ВИВЧЕННЯ КУРСУ «КРАЄЗНАВСТВО»

### Особливості самостійної підготовки до практичних занять

Участь у *практичних заняттях* має бути спрямована не просто на набуття певної суми знань, а головним чином на вироблення уміння і навичок за допомогою отриманих знань самостійно розбиратися в складних процесах суспільного розвитку. Одним з ефективних засобів активізації студентів на семінарських заняттях є проблемне навчання, що сприяє розвитку творчої думки і процесу пізнання.

Семінар («семінар» латинською мовою означає «розсадник», а в буквальному розумінні – поширення знань шляхом усних виступів і обговорень), на першому курсі найбільш поширена форма – розгорнута бесіда, яка вимагає знання фактичного матеріалу, уміння аргументовано викласти свої знання в усній формі. При підготовці до практичного заняття необхідно керуватися такими рекомендаціями:

- ▣ Докладно ознайомтеся з темою і планом семінарського заняття, кожним із винесених на розгляд питань.
- ▣ Замотуйте у бібліотеці відповідні рекомендовані джерела та літературу, насамперед обов'язкову.
- ▣ Прочитайте документальні джерела й основну літературу до кожного з питань семінару, намагаючись осмислити прочитане.
- ▣ Законспекуйте необхідний матеріал, випишіть цитати.
- ▣ Складіть план і текст свого виступу на семінарському занятті з кожного питання.

### Рекомендації при роботі з текстом

- ▣ Не переписуйте цілі речення чи абзаци; краще виписуйте ключові , думки, ідеї.
- ▣ Затримуйте увагу на наступному реченні кожного абзацу, особливо, коли це великі абзаци.
- ▣ Звертайте обов'язково увагу на так звані слова-сигнали – «отже», «таким чином» та ін., які вживаються з метою акцентувати увагу на чомусь важливому.
- ▣ Уважно ознайомтеся з висновками автора.
- ▣ Відразу після прочитаного перевірте, що ви запам'ятали, і відобразіть ключова думки, факти, власні оцінки у вигляді послідовної схеми.

Одним із шляхів запам'ятовування та засвоєння матеріалу є ведення записів прочитаного. Основні форми записів – план, виписки, тези, анотація, резюме та конспект. Конспектувати необхідно цілеспрямовано, заздалегідь уявляючи, які аспекти,

положення роботи мають найбільш важливе значення. Дуже важливо робити лаконічні записи, виділяючи і записуючи тільки найсуттєвіше, опускаючи другорядні аргументи, деталі. Дуже роздутий конспект дає мало користі.

Важливе значення має продумане оформлення конспектів, їх акуратне ведення. Записи доцільно вести в загальному зошиті чорнилами, сторінки нумерувати, для того, щоб швидко знайти потрібний матеріал.

Конспект не повинен бути суцільним текстом. Необхідно поділити конспект відповідно до логічного плану книги, її структури. Досягається розчленування шляхом використання запису відступами, коли одне положення відокремлюється від іншого: використовувати абзаци, спеціальне маркування. Оформлення конспекту має бути чітким, наочним, забезпечувати зручність у користуванні ним.

За характером оформлення конспекти поділяються на три види: **текстуальний, вільний, змішаний**. Під час конспектування джерел з навчальною метою краще користуватися вільним або змішаним конспектом. У вільному конспекті викладання твору ведеться своїми словами, але не виключається використання і авторських фраз, висловів, текстуальних записів. Складаючи вільний конспект, не бажано відступати від авторського плану книги або статті. Помилки припускають ті студенти, які складають конспект відповідно до плану семінару, відступаючи від логічної структури джерела. Вільний конспект надає змогу краще усвідомлювати і закріплювати в пам'яті прослухане, прочитане. Змішаний конспект поєднує позитивну якість не тільки вільного конспекту, але й інших видів запису. У змішаному конспекті допускаються записи і у вигляді плану, цитат, виписок та схем, складених на авторському матеріалі.

Таким чином, запис прочитаного, в якій би формі він не проводився - результат великої самостійної творчої праці з вивчення та засвоєння джерела, важливий етап самостійної роботи. Отже правильна підготовка організації самостійної роботи є важливим чинником підвищення ефективності і якості набуття теоретичних знань.

Одне з найскладніших завдань, яке має виконати студент – **підготовка доповіді**. Доповідь(повідомлення), яку планується виголосити на семінарі, має відповідати таким вимогам:

- ▣ Методологічно правильно і повно розкрити зміст вибраного питання ;
- ▣ Показати самостійну роботу над джерелами та літературою;
- ▣ Продемонструвати вміння планувати чітко все те, що вивчається та зрозуміло формулювати головні питання виступу.

Для студента-доповідача особливого значення набувають три фактори:

- володіння матеріалом; володіння собою; - володіння аудиторією.